

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jak je také možné zjistit početní stav zvěře? Podle hromádek

Strnady – 5. února 2018 – Jelenu evropskému, majestátnímu králi českých lesů, se v poslední době velmi daří a jeho populace, navzdory mysliveckým opatřením, neustále vzrůstá. Jak je tato populace početná v Krušných horách, zjišťovali odborníci na myslivost z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. A použili k tomu osvědčenou metodu, která nic nestojí a je velmi efektivní: Sčítání hromádek trusu.

Důvodů nárůstu populací kopytníků je více, například změny prostředí a absence přirozených predátorů. S tím úzce souvisejí škody na lesních porostech a na polních plodinách. Kvůli vysokým populacím v Evropě se zvýšil odstřel ve většině zemí o desítky až stovky procent. Předpokládá se, že populace zvěře rostou mnohem rychleji, a proto se je nedaří lovem dostatečně redukovat.

Na základě zjištění stavů zvěře je možné připravit taková opatření, jejichž pomocí lze snížit negativní dopad spárkaté zvěře nejenom na lesní porosty, ale také na další rostliny, který bývá způsoben neadekvátní populační hustotou.

Mezi nejvýraznější poškození patří loupání kůry, okus a ohryz. Pokud loupání překročí 90 % obvodu kmene, dochází k odumírání celého stromu. V případě poškození mohou do kmene pronikat houbové patogeny, které následně ovlivňují stabilitu porostů a kvalitu dřevní hmoty.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

„Stanovení početnosti volně žijících druhů zvěře, zejména kopytníků, je značně obtížné. S vývojem moderních technologií jsou stále zkoušena nová řešení, jako například sčítání různých druhů zvěře pomocí termovizních přístrojů. Metoda stanovení početnosti zvěře pomocí nalezeného počtu hromádek trusu je však stále jednou z nejpoužívanějších metod, která je využívána po celém světě. V porovnání s ostatními metodami má nesporné výhody, které spočívají v časové nenáročnosti, absenci technického vybavení a nízkých finančních nákladů. Další výhodou je možnost sčítat zvěř v průběhu celého roku,“ uvádějí Jan Cukor a František Havránek z VÚLHM.

K jednomu z největších střetů mezi stavy spárkaté zvěře a zájmy lesního hospodaření dochází tradičně v Krušných horách. V roce 2015 VÚLHM zpracoval studii, která se v této oblasti zabývala mysliveckým hospodařením. Počty jelení zvěře byly modelově stanoveny pomocí zpětného propočtu. Takto stanovená početnost jelení zvěře však vyvolala značný odpor řady uživatelů honiteb hospodařících v oblasti. Nynější průzkum si proto klade za cíl upřesnit početnost jelena evropského ve vybraných honitbách Blatenský Vrch a Zlatý Kopec v západní části Krušných hor. Výzkum se zde uskutečnil v letech 2015 a 2016. Vývoj početnosti populace byl porovnán statistickými metodami.

Pro splnění základních podmínek této metody je potřebné napočítat alespoň 100 hromádek trusu od daného druhu zvěře. Množství trusu jelena evropského bylo stanoveno na 25 hromádek za den, průměrný počet dnů rozkladu jedné hromádky byl uvažován na 365 dnů. Řešitelé postupovali podle metodiky anglických autorů (Mayle et al. 1999).

Jak ukázaly výsledky sčítání, počty jelena evropského několikanásobně překračují jarní kmenové stavy. I přes tento fakt nebyl ve sledovaných letech v honitbě Blatenský Vrch splněn plán lovu, v honitbě Zlatý Kopec se plán lovu nepodařilo naplnit pouze v roce 2016, a to o jeden kus zvěře. Průměrný počet jelena evropského v honitbě Blatenský Vrch činil v roce 2015 9,6 ks/100 ha, v roce 2016 pak 9,7 ks/100 ha. Průměrné počty jelena evropského v honitbě Zlatý Kopec byly stanoveny v roce 2015 na 7,8 ks/100 ha, v roce 2016 pak na 6,1 ks/100.

V případě údajů zjištěných v honitbách Blatenský Vrch a Zlatý Kopec by se tedy podle řešitelů dalo hovořit o zvýšeném riziku poškození lesních porostů. Mezi počty zvěře stanovenými z přepočtu trusových hromádek a početností zjištěnou zpětným propočtem nebyly v zájmové oblasti zjištěny statisticky významné rozdíly.

S výrazným poškozováním lesních porostů přímo souvisí stoupající úlovky jelení zvěře. Ze srovnání dostupných dat úlovků jelena evropského v posledních dvaceti letech, tedy v roce 1995 (16 873 ks za celou ČR) a v roce 2015 (23 978 ks za celou ČR), je patrný nárůst odlovu o cca 42 %.

Podrobný článek se všemi výsledky z výzkumu populací jelení zvěře v Krušných horách je ke stažení na stránkách VÚLHM. Článek vyšel v recenzovaném časopisu Zprávy lesnického výzkumu: <http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/510.pdf>

Řešitelé projektu: Ing. Jan Cukor, Ing. František Havránek, CSc., Ing. Jan Rohla, Doc. MVDr. Karel Bukovjan, CSc.; VÚLHM, v. v. i., Strnady 136, 252 02 Jíloviště; FLD ČZU v Praze, Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6 – Suchbátka, e-mail: cukor@fld.czu.cz

Ilustrační foto: Autorské právo: http://cz.123rf.com/profile_arturasker